



EFICIENȚA ENERGETICĂ

Reducerea consumului și a risipei de energie este din ce în ce mai importantă pentru UE. În 2007, liderii UE au stabilit un obiectiv de reducere a consumului anual de energie al UE cu 20 % până în 2020. Măsurile de eficiență energetică sunt recunoscute tot mai mult nu doar ca un mijloc de a ajunge la aprovizionarea sustenabilă cu energie, de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, de a îmbunătăți securitatea aprovizionării și de a reduce costurile la import, ci și ca mijloc de promovare a competitivității UE. Eficiența energetică este, prin urmare, o prioritate strategică pentru uniunea energetică, iar UE promovează principiul „eficiența energetică pe primul loc”. Cadrul de politici viitor pentru perioada de după 2030 este în curs de dezbatere.

TEMEI JURIDIC

Articolul 194 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)

REALIZĂRI

A. Cadrul general

Comisia a lansat „Planul de acțiune pentru eficiența energetică: realizarea potențialului” ([COM\(2006\)0545](#)) în 2006. Scopul acestui plan de acțiune a fost de a mobiliza publicul larg, factorii de decizie politică și actorii de pe piață și de a transforma piața internă a energiei într-un mod care să le ofere cetățenilor UE infrastructuri (inclusiv clădiri), produse (inclusiv aparate și autoturisme) și sisteme de energie care să fie cele mai eficiente din punct de vedere energetic din lume. Obiectivul planului de acțiune a fost de a controla și a reduce cererea de energie și de a lua măsuri punctuale cu privire la consum și aprovizionare pentru a reduce consumul anual de energie primară cu 20 % până în 2020 (în comparație cu previziunile privind consumul de energie pentru 2020). Cu toate acestea, când estimările au sugerat că UE este pe cale să realizeze doar jumătate din obiectivul de 20 %, Comisia a reacționat prin stabilirea unor obiective privind eficiența energetică drept obiective principale ale Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și prin elaborarea unui plan nou și cuprinzător pentru eficiența energetică (PEE) în 2011 ([COM\(2011\)0109](#)).

Cadrul actual privind eficiența energetică constă într-o serie de directive a căror revizuire fie este în curs, fie este programată. Directiva privind eficiența energetică ([2012/27/UE](#)), intrată în vigoare în decembrie 2012, impune statelor membre să fixeze obiective orientative naționale în materie de eficiență energetică prin care să se asigure că UE își îndeplinește obiectivul principal de reducere a consumului



de energie cu 20 % până în 2020. Statele membre au libertatea de a adopta măsuri mai stricte decât aceste criterii minime pentru a încuraja economiile de energie. De asemenea, Directiva introduce un ansamblu de măsuri obligatorii pentru a ajuta statele membre să atingă acest obiectiv și stabilește norme obligatorii din punct de vedere juridic pentru utilizatorii finali și furnizorii de energie. Standarde suplimentare privind eficiența energetică a produselor și a clădirilor au fost stabilite prin Directiva privind proiectarea ecologică ([2009/125/CE](#)), Directiva privind etichetarea în ceea ce privește eficiența energetică ([2010/30/UE](#)) și Directiva privind performanța energetică a clădirilor ([2010/31/UE](#)).

În 2014, Comisia a publicat o comunicare ([COM\(2014\)0520](#)) privind eficiența energetică, în care a concluzionat că ar fi necesare eforturi suplimentare din partea statelor membre, după ce analiza sa a arătat că UE ar fi în măsură să atingă economii de energie de doar aproximativ 18-19 % până în 2020. Potrivit Raportului referitor la progresele înregistrate în punerea în aplicare a Directivei privind eficiența energetică ([COM\(2015\)0574](#)), publicat la 18 noiembrie 2015, statele membre erau pe cale să realizeze până în 2020 economii de energie primară de doar 17,6 %. Drept consecință, în Foaia de parcurs pentru uniunea energetică din 2015 ([COM\(2015\)0572](#)), s-a anunțat revizuirea Directivelor privind eficiența energetică.

La 30 noiembrie 2016, Comisia a prezentat pachetul de propuneri „Energie curată pentru toți europenii” ([COM\(2016\)0860](#)), cu scopul de a alinia legislația UE în domeniul energiei la noile obiective pentru 2030 în materie de climă și de energie și de a contribui la obiectivele pentru 2015 ale uniunii energetice ([COM\(2015\)0080](#)). „Eficiența energetică pe primul loc” este unul dintre principiile-cheie ale uniunii energetice pentru a garanta o aprovizionare cu energie sigură, sustenabilă, competitivă și la prețuri accesibile în UE. În Directiva revizuită, Comisia a propus un obiectiv ambițios în materie de eficiență energetică de 30 % până în 2030. În ianuarie 2018, Parlamentul a modificat propunerea Comisiei de revizuire a Directivei privind eficiența energetică pentru a face propunerea mai ambițioasă în ansamblu. În urma negocierilor cu Consiliul, în noiembrie 2018 s-a ajuns la un acord care stabilește obiectivul de reducere a consumului de energie cu 32,5 % până în 2030 la nivelul UE.

B. Cogenerarea

O directivă anterioară privind cogenerarea (2004/8/CE) a fost abrogată prin intrarea în vigoare a Directivei privind eficiența energetică în decembrie 2012. Aceasta din urmă obligă statele membre să evalueze și să comunice Comisiei potențialul cogenerării cu randament ridicat și al rețelelor de încălzire și răcire centralizate de pe teritoriul lor și să realizeze o analiză privind costurile și beneficiile bazată pe condițiile climatice, fezabilitatea economică și adecvarea tehnică (cu anumite excepții). În cadrul pachetului privind uniunea energetică, Comisia a lansat o strategie a UE pentru încălzire și răcire ([COM\(2016\)0051](#)) la 16 februarie 2016. Strategia include planuri pentru sporirea eficienței energetice a clădirilor, îmbunătățirea legăturilor dintre sistemele de energie electrică și sistemele de încălzire centralizată, ceea ce va crește foarte mult gradul de utilizare a energiei regenerabile, precum și pentru încurajarea reutilizării căldurii și a răcorii reziduale generate de industrie. Dispozițiile legislative pentru această strategie sunt incluse în pachetul „Energie curată pentru toți europenii”.



C. Performanța energetică a clădirilor

[Directiva 2010/31/UE](#) privind performanța energetică a clădirilor conține mai multe dispoziții pentru îmbunătățirea eficienței energetice atât a clădirilor noi, cât și a celor existente. Printre principalele dispoziții ale Directivei se numără cerințe în ceea ce privește:

- cadrul general comun pentru o metodologie de calcul al performanței energetice integrate a clădirilor și a unităților acestora;
- aplicarea unor cerințe minime de performanță energetică a clădirilor noi și a unităților noi ale clădirilor, prevăzând, de exemplu, că, până la 31 decembrie 2020, toate clădirile noi trebuie să aibă un consum de energie aproape egal cu zero;
- aplicarea cerințelor minime de performanță energetică, în special a clădirilor existente, a elementelor de clădire care sunt supuse unor lucrări importante de renovare și a sistemelor tehnice ale clădirilor, ori de câte ori acestea sunt instalate, înlocuite sau îmbunătățite;
- certificarea energetică a clădirilor sau a unităților acestora, inspecția periodică a sistemelor de încălzire și de climatizare din clădiri și sistemele de control independent al certificatelor de performanță energetică și al rapoartelor de inspecție.

La 30 noiembrie 2016, Comisia a prezentat o propunere de revizuire a Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor în cadrul unui pachet mai amplu intitulat „Energie curată pentru toți europenii” ([COM\(2016\)0860](#)), care ar trebui să ajute la atingerea obiectivelor UE pentru 2030 în materie de climă și de energie. Potrivit datelor Comisiei, clădirile reprezintă în prezent 40 % din consumul de energie și 36 % din emisiile de CO₂ din UE. În prezent, aproximativ 35 % dintre clădirile din UE au peste 50 de ani. Prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor, consumul total de energie în UE ar putea fi redus cu 5-6 % și emisiile de CO₂ cu aproximativ 5 %.

Directiva le impune statelor membre să stabilească strategii naționale pe termen lung pentru a sprijini renovarea clădirilor lor la nivel național. Directiva își propune să asigure un parc imobiliar decarbonizat și cu un grad ridicat de eficiență energetică în fiecare stat membru, ca o contribuție rentabilă la atingerea obiectivelor de eficiență energetică pentru Europa – cum ar fi reducerea emisiilor de CO₂ în UE cu 80-95 % față de 1990.

În plus, în același timp a fost prezentată și o inițiativă de „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente” ([COM\(2016\)0860 – Anexa I](#)). Aceasta analizează cum trebuie stimulate investițiile publice și private în domeniul eficienței energetice a clădirilor și are scopul de a transmite un semnal de încredere pieței și de a încuraja investitorii să se implice în domeniul eficienței energetice.

D. Eficiența energetică a produselor

În ceea ce privește eficiența energetică a produselor, la nivelul UE s-au introdus mai multe măsuri, printre altele, pentru:

- indicarea, prin etichetare și informații standard referitoare la produse, a consumului de energie și de alte resurse al produselor legate de energie care au un impact semnificativ, direct sau indirect, asupra consumului de energie, care intră sub



incidența [Directivei-cadru 2010/30/UE](#); directive și regulamente specifice stabilesc cerințele pentru diferite aparate de uz casnic; etichetarea echipamentelor de birou și etichetarea pneurilor sunt acoperite de regulamente separate;

- stabilirea de cerințe de proiectare ecologică pentru produsele cu impact energetic care intră sub incidența [Directivei-cadru 2009/125/CE](#), de reformare a Directivei 2005/32/CE, astfel cum a fost modificată de Directiva 2008/28/CE; regulamentele de punere în aplicare acoperă o gamă largă de produse, inclusiv încălzitoarele, aspiratoarele, computerele, aparatele de climatizare, mașinile de spălat vase, produsele de iluminat, frigidererele și congelatoarele, televizoarele, motoarele electrice.

Ca parte a strategiei privind uniunea energetică ([COM\(2015\)0080](#)) anunțate în februarie 2015, Comisia a propus revizuirea Directivelor menționate mai sus privind eficiența energetică a produselor. [Regulamentul \(UE\) 2017/1369](#), publicat în iulie 2017, stabilește un nou cadru pentru etichetarea energetică în vederea definirii unor termene pentru înlocuirea actualelor scări A+, A++ și A+++ cu o scară de la A la G.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul a solicitat în mod constant obiective mai ambițioase în domeniul eficienței energetice și reglementări mai stricte. În Rezoluția sa din 15 decembrie 2010 referitoare la revizuirea planului de acțiune privind eficiența energetică ([P7_TA\(2010\)0485](#)), Parlamentul a precizat că ar trebui adoptat un obiectiv cu caracter obligatoriu pentru eficiența energetică de cel puțin 20 % până în 2020.

În 2012, Parlamentul a jucat un rol-cheie în negocierea Directivei privind eficiența energetică ([COD/2011/0172](#)) și s-a asigurat că cerințele pentru strategiile de renovare a clădirilor naționale și auditul energetic obligatoriu pentru marile companii sunt menținute în compromisul final convenit cu Consiliul. De asemenea, a reușit să mențină un amendament prin care se solicită norme referitoare la mecanismele de răspuns la cerere, care să permită consumatorilor de energie să-și adapteze consumul de energie la condițiile de aprovizionare și astfel să-și reducă facturile de energie.

În 2013, Parlamentul a adoptat o Rezoluție referitoare la aplicarea și impactul măsurilor de eficiență energetică în cadrul politicii de coeziune ([P7_TA\(2013\)0345](#)), în care a salutat noile oportunități oferite de fondurile structurale și de investiții europene, în special în sectorul construcțiilor. Parlamentul a solicitat introducerea unor măsuri de sensibilizare și diseminarea informațiilor și a subliniat necesitatea consolidării capacităților și a asistenței tehnice în acest domeniu.

Mai recent, Parlamentul a solicitat în repetate rânduri Comisiei și statelor membre, în rezoluțiile sale referitoare la „Un cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei” ([P7_TA\(2014\)0094](#)), „Conferința ONU privind schimbările climatice 2014 - COP 20^[1], Lima, Peru” ([P8_TA\(2014\)0063](#)) și „Către un nou acord internațional de la Paris privind schimbările climatice” ([P8_TA\(2015\)0359](#)), să stabilească un obiectiv obligatoriu de reducere cu 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră și consumului

[1]COP 20 se referă la cea de-a 20-a sesiune a Conferinței părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) pentru combaterea schimbărilor climatice ([2.5.2](#) - schimbările climatice și mediul).



de energie, însoțit de obiective naționale individuale. Toate cele trei rezoluții scot în evidență faptul că un obiectiv ambițios în materie de eficiență energetică ar genera locuri de muncă și economii, ar spori competitivitatea economică, ar stimula inovarea, ar reduce dependența de importurile de energie și ar spori securitatea energetică. În urma adoptării de către Consiliul European, la 23 octombrie 2014, a unui obiectiv de 27 %, Parlamentul urmărește stabilirea unui obiectiv ambițios pentru eficiența energetică. La 17 ianuarie 2018, Parlamentul a susținut reducerea cu 40 % până în 2030 a consumului de energie al UE^[2]. La 23 iunie 2016, Parlamentul a adoptat o Rezoluție referitoare la raportul privind punerea în aplicare a Directivei privind eficiența energetică ([P8_TA\(2016\)0293](#)) și a conchis că Directiva existentă, în ciuda faptului că oferă un cadru pentru reducerea cererii de energie, a fost pusă în aplicare deficitar. Prin urmare, le-a solicitat statelor membre punerea ei în aplicare rapidă și integrală. În plus, Parlamentul a afirmat că o politică serioasă în domeniul eficienței energetice i-ar permite UE să își atingă obiectivele în materie de climă și de energie în conformitate cu Acordul de la Paris din 2016 de la COP 21 și ar contribui la îmbunătățirea securității energetice prin reducerea dependenței de sursele de energie externe.

În noiembrie 2016, Comisia a prezentat o propunere de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică. Directiva modificată privind eficiența energetică a fost ulterior adoptată de Parlament și de Consiliu în decembrie 2018.

La 13 septembrie 2016, Parlamentul a adoptat o Rezoluție referitoare la o strategie a UE pentru încălzire și răcire ([P8_TA\(2016\)0334](#)), solicitând Comisiei să își concentreze acțiunile asupra măsurilor de eficiență energetică a clădirilor, în special în gospodăriile marcate de sărăcia energetică.

La 6 februarie 2018, Parlamentul a adoptat o serie de recomandări fără caracter legislativ elaborate de Comisia pentru industrie, cercetare și energie (ITRE). Parlamentul sprijină programele educaționale care au rolul de a-i ajuta pe cetățenii europeni să înțeleagă cum pot face economii mai mari de energie. În plus, Parlamentul este în favoarea creșterii cu cel puțin 50 % a finanțării destinate proiectelor energetice cu emisii scăzute de dioxid de carbon^[3].

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

[2]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20180112IPR91629/tinte-ambitioase-pentru-o-utilizare-mai-eficienta-si-mai-curata-a-energiei>

[3]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180202IPR97028/clean-energy-innovation-needs-a-change-of-mind-set>

